

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ

ПОЛОЖЕННЯ ПРО НАУКОВУ ШКОЛУ
В УМАНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПЕДАГОГІЧНОМУ
УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧІНИ

(нова редакція)

ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні вченої ради
УДПУ імені Павла Тичини
«27» квітня 2021 р. (протокол № 16)

Голова вченої ради

проф. Безлюдний О. І.

Введено в дію наказом ректора

від «29» квітня 2021 р. № 554 о/р

Умань – 2021

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про наукові школи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (далі – Положення) розроблене відповідно до Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», Статуту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Стратегії розвитку університету та інших нормативних документів закладу.

1.2. Наукова школа – це неформальний усталений професійний науковий колектив, що сформувався за певний період науковцями під керівництвом ученого-лідера, інтереси яких спрямовані на вирішення довготривалих актуальних проблем за певним науковим напрямом, має чітко сформульовані мету і очікувані результати наукових досліджень, що визнаються як в Україні, так і за її межами.

1.3. Ознаками наукової школи є наявність ієрархічно структурованої наукової спільноти яка розвивається у часі і просторі; спрямованість на розвиток нового, оригінального напрямку в науці; спільність наукових інтересів, принципів та методичних підходів при виконанні програми досліджень; наявність декількох поколінь учених, об'єднаних визнаним лідером; підвищення наукової кваліфікації учасників школи; опублікування наукових результатів.

1.4. Наукова школа очолюється її засновником або продовжувачем, доктором наук, професором (як правило), який є штатним співробітником університету, тривалий час працював за відповідним науковим напрямом, наукові здобутки якого визнані як вітчизняною так і світовою спільнотою та який підготував не менше 3-х докторів філософії/кандидатів наук, має публікації, що входять до міжнародних наукометричних баз даних (Scopus, Web of Science, Copernicus) тощо.

1.5. Наукова школа є науковою структурою, яка бере участь у підготовці кадрів вищої кваліфікації певного напрямку (докторів наук та докторів філософії/кандидатів наук), надійний осередок для трансформування

та модернізації існуючої системи підготовки фахівців з підвищеним творчим потенціалом та розробити свою власну модель підготовки науковців.

1.6. Колектив наукової школи створює належні умови аспірантам, докторантам та науковцям, які працюють над дослідженнями з наукових напрямів школи.

1.7. Наукова школа здійснює науково-дослідну, науково-інноваційну, науково-організаційну, науково-методичну, винахідницьку, грантову та проектну діяльність відповідно до чинного законодавства України, Статуту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Стратегії розвитку університету, затверджених положень, наказів та розпоряджень ректора, проректора з наукової роботи, перспективних та річних планів роботи.

1.8. Кількість сформованих наукових шкіл в університеті не обмежується.

1.9. Статус наукової школи надає вчена рада університету за поданням науково-технічної ради університету та вченої ради факультету/інституту.

2. МЕТА, ЗАВДАННЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ

2.1. Метою надання статусу та діяльності наукової школи як наукового об'єднання є:

- оволодіння методологією наукового пізнання;
- підготовка науково-педагогічних кадрів;
- формування професійної готовності науковця до самостійної науково-дослідницької діяльності;
- поглиблене вивчення теоретичних і методологічних основ наук;
- оволодіння загальнонауковими методами системного, функціонального й статистичного аналізу педагогічної діяльності, розширення наукового світогляду;
- реалізація спільної дослідницької діяльності за програмою керівника школи та під його керівництвом.

2.2. Завданням наукової школи є формування потужного наукового потенціалу з докторів наук та докторів філософії/кандидатів наук, які

виконують дослідження за напрямками даної школи, результати яких періодично публікуються у провідних фахових вітчизняних та зарубіжних виданнях. До першочергових завдань входить створення та реалізація аналітичних проєктів, які б всебічно характеризували наявний науковий потенціал та можливості школи щодо здійснення фундаментальних і прикладних наукових досліджень, реалізації наукових розробок в інтересах держави.

2.3. Колектив наукової школи підтримує, продовжує та розвиває наукові традиції засновників школи.

2.4. Основними вимогами існування наукової школи є:

- визначення наукового напрямку, актуальної профільної наукової теми, перспектив її розвитку;
- наявність аспірантури/докторантури, інституту здобування за науковим напрямом школи, науково-дослідної лабораторії, науково-дослідного центру;
- підготовка науково-педагогічних кадрів (докторів наук, докторів філософії/кандидатів наук) за науковими напрямками школи;
- виконання фундаментальних і прикладних досліджень у визначеному науковому напрямі;
- видавнича діяльність (монографії, наукові статті, підручники, навчальні посібники та методичні розробки);
- наявність вагомих результатів, одержаних науковцями школи і підтверджених документами про впровадження у практику та освітній процес (авторські свідоцтва, патенти, стандарти, ліцензії, інші нормативні матеріали тощо);
- громадське визнання досягнень представників наукової школи (премії, конкурси, гранти, нагороди тощо);
- проведення за профілем школи різного рівня наукових конференцій, симпозіумів, семінарів;
- залучення до наукової діяльності за напрямками школи студентів, аспірантів, докторантів, молодих учених.

2.5. Наукова школа є ініціатором і організатором проведення міжнародних, всеукраїнських та регіональних конференцій, симпозіумів, наукових семінарів за відповідними напрямками, систематичного проведення спільних наукових секцій з НАН України, галузевими міністерствами і відомствами, закордонними академіями наук, університетами та іншими науковими центрами, а також встановлення постійних ділових контактів і розвитку взаємовигідного співробітництва з провідними діловими організаціями, загальноукраїнськими і регіональними об'єднаннями.

2.6. Участь науковців школи, зокрема керівника, у підготовці та атестації наукових кадрів, роботі спеціалізованих вчених рад по захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук, доктора філософії/кандидата наук, в рецензуванні, експертизі та опонуванні дисертаційних досліджень, експертних радах МОН України, експертних комісіях НАЗЯВО, редколегіях вітчизняних і закордонних наукових фахових видань.

2.7. Членство науковців школи в громадських наукових та координаційних радах за фахом школи, вітчизняних, закордонних громадських академіях, інститутах, активна участь у міжнародному співробітництві.

3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ ЧЛЕНІВ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

3.1. Представлення університету на державному та міжнародному рівнях під час обговорення проблем за науковим напрямом школи.

3.2. Подання пропозицій щодо формування державних наукових і науково-технічних програм досліджень університетського рівня.

3.3. Участь у роботі координаційних, спеціалізованих вчених рад та вченої ради університету під час обговорення питань, що стосуються наукового напрямку школи.

3.4. Пропагування досягнень наукової школи на міжнародному рівні з метою залучення коштів для розвитку дослідницької бази того підрозділу, в межах якого функціонує наукова школа.

3.5. Публікація членами дослідницького колективу наукових статей у

виданнях, що входять до наукометричних баз Web of Science та Scopus, а також у фахових виданнях України та у зарубіжних рецензованих виданнях, за науковим напрямом школи.

3.6. Публікація монографій, підручників, посібників (не менше 3 за останні 5 років) із зазначеного наукового напрямку автора (авторів) наукової школи.

3.7. Керівник та науковці наукової школи зобов'язані скеровувати свою діяльність на певний розвиток наукових ідей, зміцнення кадрового потенціалу, створення творчої атмосфери в колективі.

4. ДІЯЛЬНІСТЬ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

4.1. Статус членів наукової школи визначається не лише вченими ступенями і званнями, а й реальним внеском, який вони роблять у розвиток школи.

4.2. Учасником наукової школи може бути дипломований спеціаліст, який розділяє цільові установки наукової школи, дотримується у своїй роботі загальних наукових принципів цієї школи, робить внесок у її розвиток.

4.3. Членам наукової школи надається можливість вибору тем і проблем дослідження в межах концепції і програми школи.

4.4. Учасники наукової школи працюють над дослідженням або ведуть дослідно-експериментальну діяльність, публікують свої результати в наукових, науково-педагогічних, навчально-методичних виданнях.

4.5. Наукова школа здійснює науково-освітні, інформаційні та інші послуги, які належать до основних напрямів її діяльності.

5. РЕЄСТРАЦІЯ ТА АТЕСТАЦІЯ НАУКОВОЇ ШКОЛИ

5.1. Висунення дослідницького колективу для його реєстрації як наукової школи виконує вчена рада факультету/інституту. Документи згідно з переліком (додаток 1) подаються на розгляд Науково-технічної ради.

5.2. Кожні 5 років до 31 грудня керівник наукової школи подає на розгляд до Науково-технічної ради університету звітні документи згідно з переліком (додатки 3, 4).

5.3. Наукова-технічна рада виконує експертизу матеріалів та подає висновок на розгляд вченої ради університету.

5.4. Рішення про надання статусу/атестацію/припинення функціонування наукової школи приймає вчена рада університету.

6. ЗВІТНІСТЬ НАУКОВІ ШКОЛИ

6.1. Один раз на рік керівник наукової школи подає у відділ наукового та науково-технічного розвитку звіт про діяльність наукової школи відповідно до даного Положення та за визначеною формою:

1. Назва наукової школи.
2. Відомості про керівника наукової школи.
3. Склад наукової школи.
4. Результати проведеної роботи за звітний період:
  - кількість захищених дисертацій у звітному році;
  - проведені наукові заходи;
  - участь членів наукової школи у вітчизняних та закордонних наукових заходах;
  - видавнича діяльність:
  - монографії, підручники, посібники;
  - статті у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Web of Science та Scopus;
  - статті у фахових виданнях України;
  - статті у закордонних виданнях;
  - індекс цитованості членів наукової школи.

Проректор з наукової роботи

Т.Л. Годованюк

Юрисконсульт

О. М.Любивий

Перелік документів для надання статусу наукової школи неформальному
усталеному професійному науковому колективу

1. Заява від засновника / продовжувача наукової школи (додаток 2).
2. Обґрунтування доцільності надання статусу наукової школи неформальному усталеному професійному науковому колективу.
3. Витяг з протоколу вченої ради факультету / інституту.
4. Кваліфікаційна картка наукової школи (додаток 3).
5. Відомості про колектив наукової школи (додаток 4).

Голові вченої ради
Уманського державного
педагогічного університету
імені Павла Тичини
проф. Безлюдному О. І.
(посада засновника/продовжувача)
ПІБ

Заява

Прошу розглянути на засіданні вченої ради університету питання про надання неформальному усталеному професійному науковому колективу статусу наукової школи «...(назва)». Керівником призначити .... (науковий ступіть, вчене звання, посада, ПІБ).

Дата

підпис

Кваліфікаційна карта наукової школи

(заповнюється станом на дату атестації / подачі заявки про реєстрацію)

1. Назва наукової школи.
2. Галузь знань за державним переліком науково-технічної інформації.
3. Загальні відомості про школу:
  - 3.1. Керівник (керівники) – прізвище, ім'я, по-батькові та місце роботи;
  - 3.2. Кількісний склад наукової школи (осіб);
  - 3.3. Кваліфікаційний склад наукової школи (осіб):
    - академіків, член-кореспондентів Академії наук (державного статусу);
    - докторів наук;
    - кандидатів наук.
  - 3.4. Кількість докторантів, аспірантів, здобувачів, магістрів, студентів;
  - 3.5. Характеристика наявної експериментальної бази.
4. Наукові досягнення школи:
  - 4.1. Найбільш вагомі результати.
  - 4.2. Найбільш вагомі результати за останні 5 років.
  - 4.3. Практичне використання отриманих наукових результатів за останні 5 років.
  - 4.4. Участь у конкурсах, що організовуються з держбюджету та інших джерел фінансування (приватні фонди), гранти, тощо, за останні 5 років.
  - 4.5. Визнання наукової школи науковою та громадською спільнотою (Державні премії України, відзнаки Президента, Кабінету Міністрів України, почесні звання, дипломи тощо за останні 5 років).
  - 4.6. Кількість науково-педагогічних працівників (докторів наук, докторів філософії/кандидатів наук, підготовлених за останні 5 років.
  - 4.7. Кількість патентів, свідоцтв про авторське право, отриманих протягом останніх 5 років.

4.8. Кількість опублікованих монографій, підручників, навчальних посібників за останні 5 років.

4.9. Кількість опублікованих статей у фахових наукових виданнях та виданнях, рекомендованих МОН України, в українських та закордонних рецензованих журналах за останні 5 років.

4.10. Кількість опублікованих статей у виданнях, що індексуються у наукометричних базах Web of Science та Scopus за останні 5 років.

4.10. Кількість виставок, на яких наукова школа презентувала свої розробки за останні 5 років.

4.11. Кількість наукових конференцій, ініційованих науковою школою (оргкомітет, програма тощо) за останні 5 років.

4.12. Кількість доповідей на наукових конференціях різного рівня, у тому числі міжнародних, закордонних за останні 5 років.

4.13. Підготовка переможців студентських наукових конкурсів та олімпіад на регіональному, всеукраїнському, міжнародному рівнях (ПІБ наукового керівника, ПІБ студента, назва конкурсу (олімпіади), зайняте місце (I, II, III)).

4.14. Громадське визнання досягнень представників наукової школи: почесні звання, стипендії, премії, інші відзнаки міжнародного, всеукраїнського та регіонального рівнів (ПІБ, вид відзнаки, рік визнання).

Відомості про колектив наукової школи

№ з/п	ПІБ	Дата народження	Науковий ступінь, учене звання	Місце роботи, посада	Загальна к-ть публікацій

Керівник наукової школи

(підпис)

ПІБ

Дата _____